

דברי תורה

מאת כ"ק מREN אדמו"ר שליט"א שנאמרו בסעודה שלישית פרשת תצוה תשפ"ד לפ"ק

בעיר פאלם ספרינגס

ויצא לאור ע"י מכון מעדי מלך וויען - גלין אלף תכ"א

לפי כבודו. ועוד יותר יוקשה, הלא בגדי מלכות צריכים להיות מתאימים כמדתו של המלך, לא ארוך ולא קצר, ואיך יתאים הבגדי כהונה של אותו כהן, שהיו צריכים להיות למדת קומתו לא נגררות ולא מסולקות, כמו שנאמר (ויקרא ו-ג) ולبس הכהן מדו בד, כמדתו (וימא כג), ואיך يتלבש המלך בסעודתו בגדי כהונה שלא מתאימים למדתו.

*

הנה בשלחן ערוך (או"ח סימן תרצז-א) יש אמרים שחייב להרבות במשתה ושמחה ב"יד שבادر ראשון טור בשם הריב"ף. ואין נהוגין כן, מכל מקום ירצה קצת בסעודה כדי לצאת ידי החמירים, טוב לב משתה תמיד (משל טו-טו) ע"ב. ובבר דברנו מזה, ונורחיב קצת העוני. הנה ביוםاء טבא דפורים מצינו דברים שלא נמצא בשאר חגיגים וימיים טובים. כל החגיגים, הימים של החגיגים, שווים לכל בני ישראל בכל מקומות מושבותיהם, זולת חג הפורים, שעריו הפרוזות עושים ביום י"ד, ומוקפים חומה ביום ט"ו, ומנו של זה לא כומו של זה, וכן שנאמר (אסתר ט-לא) לקיים את ימי הפורים האלה בזמניהם, זמנים הרבה תקנו להם חקמים מגילה ב). ובתורת משה (פורים קפ"ד) כתוב בטעמו, שלא רצוי מרדי ואסתר שיהיה يوم אחד אשר כל ישראל אוכלים ושותים ומתבטלים מהתורה ומצוות, על כן קבעו ביום מנוחה, ויוםו של זה אינו יומו של זה, נמצא כשהוא שמחים ו משתקרים, אלו עוסקים בתורה ע"ש.

עוד אמרו בפורים (שם ז), סעודות פורים שאכלת בלילה לא יצא ידי חובתו, מי טעונה,ימי משתה ושמחה שם ט-כב) כתיב ע"ב. וגם זה לא מצינו בשאר חגיגים, אשר היום הולך אחר הלילה, ומצוות סעודת שבת ויום טוב יש גם בלילה מכנית היום ואילך. גם מה שנאמרו (שם) מחייב

ועשית בגדי קודש לאחרן אחיך לכבוד ולתפארת, אתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאתיו רוח חכמה, ועשה את בגדי אהרן לקדשו ככהנו לי (כח-ג). ויש להביןقبال הלשון, לכבוד ולתפארת, כי באמת בגדי כהונה הם לכבוד אהרן, וכמו שנאמרו (שבת קיג): רבי יוחנן קרי למאניה מכבדותי, ולאיזה צורך הוסיף עוד שם לתפארת. גם מה שאמור אחר זה שייעשו הבגדים לקדשו וכלהנו ליה, לבארה מיותר. גם מה שאמור שהם נעשו לכהן אותם צריך ביאור, כי קדושת כהונה עליו גם בלי הבגדים, שאstor לכהן לטמא עצמו, ריש מצוה של וקדשו, הרי שגם בלי בגדי הכהונה הוא כהן.

והנה אנו עומדים היום בפורים קטן, אשר יש לו שייבות לפרשנותנו, כמו שדרשו חז"ל (מגילה יב) גבי אחשורוש, בהראותו את עשר כבוד מלכותו ואת יקר תפארת גדולתו (אסתר א-ד), מלמד שלבש בגדי כהונה נשחי בידו שם בגדי כהן גדול שהביא נבוכדןצר מירושלים], כתיב הכא יקר תפארת גדולתו, וכתיב התם לכבוד ולתפארת ע"ב.

אך לבארה יש להבין, הלא בגדי כהונה הללו היו מיושנים כבר קרוב למאה שנה, שהרי כבר עברו שבעים שנה מחורבן בית המקדש, כמאמרם (שם יא): כיוון דחווי דמלו שבעין ולא איפרוק, אמר השטא ודאיתו לא מיפורקי, אפיק מאני דבר מקדש ואשתמש בהו ע"ש. והרי מבואר ברמב"ן (דברים ח-ט) על הכתוב שמלתך לא בלילה מעלה. שהיה בזה נס, שהרי אם תכסה את הקורה בשמלת חדשה, בארכבים שנה תבליה אף על פי שאין בה זעה, אף כי אנוש רמה ע"ב. והלא מלך ביפוי תחזינה עיניך (ישעה לג-ז), ואיך ילبس המלך בסעודה מפוארה בגדי בלוי שאינו

על כן קבעו ימי הפורים שני ימים, חדא למועדין וחודא לערי הפרוזות, ובזה יתגלה הפרשומי ניסא שהמשתה היא לצורך הנס של גזירת המן,adam היא רק בשבייל קבלת התורה, סגי ביום אחד בכל העולם כולו, שביטול הגזירה ואהבת הנס הרי היה כבר ביום י"ד, ומזה שנתחלקה ימי השמחה למועדין ופרוזות, בזה יתפרנס הפרשומי ניסא של נס פורים, שמועדין יש להם זמן אחר, זמני של זה לא כומנו של זה.

ועל כן קבעו גם כן ימי המשתה ביום, וסעודת פורים שאכלת בלילה לא יצא ידי חובתו, כי ערכות המלחמה בימי אחשורוש היה הכל ביום, וכדי להבליט שהסתעודה אינה רק בשבייל קבלת התורה דבעינן לכם, על כן קבועה ביום דייא, שהיא בזה פרטומי ניסא של אחשורוש. ועל כן חיוב המשתה שונה משאר חוביו של לכם שיש בכל יום טוב, שתהא עד דלא ידע, שזה יפרנס הנס של אחשורוש, דלכן חייבו זאת חכמים, כמו שכותב האליה רבה סימן תרצה סק"א) דמפני שבכל הנסים שנעשו לישראל בימי אחשורוש היו על ידי משתה, כי בתחלתה נטרדה ושתי על ידי משתה, ובאה אסתר, וכן עניין המן ומפלתו היה על ידי משתה, ולכן חייבו חכמים להשתכר עד כדי שהיא נזכר הנס הגדל בשתיית היין ע"ב. (הובא בביאור הלכה שם).

וזהו לנו מזה, כי בימי פורים אנו חוגגים שתי שמחות, חדא, הנס של פורים. שנית, קבלת התורה שקבלוה באהבה, דבעינן לכם ביום שקיבלו התורה. והנה מבואר בגמרא (גילה ו) דמן הדין היה לנו להקלים מצות פורים על אדר ראשון, דין מעבירין על המצוות, אך בהיות כי מסמרק גואלה לגואלה עדיף, על כן קבועה לאדר שני ע"ש. והוא תינה להשמחה הנוגע להגואלה של ימי אחשורוש, מסמיכין אותה לנאות פטח. אבל החיוב של לכם הנוגע לקבלה התורה, נשאר חייבו באדר הראשון דין מעבירין על המצוות, ועל כן יש להרבות בסעודה בפורים קטן.

וזהנה מצינו בבועז, ויאכל בועז ויישת' וויתיב לבוי' (רות ג-ז), ובמדרש (רות ר'ה-ט') שעסק בדברי תורה. וזה שרימזו הרמ"א וסימן עליה, וטו"ב ל"ב משתה תמיד, אשר מי שמטיב לבו בתורה, הוא עושה משתה לחביבות התורה גם באדר ראשון. ויש להוטיפ, כי קודם ימי אחשורוש שהדר קבלוה, כיון שהקבלה הייתה באונס, לא היה מגיע להם עונש על חטאם, ומקבלים שכר על קיום המצווה כמו אינו מצווה וועשה. אך בהיות שגדול המצווה וועשה (עבדה זרה ג'), ואם כן יש עניין להיות מצווה, על כן הדר קבלוה בימי אחשורוש להיות מצווה וועשה. אמן כל זה הוא רק במאי שמתואה ומשתוקק לעשותות רצון קונו, ומטיב לבו בתורה,

איןיש לבטומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לבורך מרדי ע"ב. לא מצינו כזאת בשם يوم טוב, שגם הם ימי שמחתנו.

ונראה דאיתא בגמרא (שבת פח). ויתיצבו תחתית ההר (יט-יז), אמר רב אבדימי בר חמא בר חסא מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר בגיגית, ואמר להם, אם אתם מקבלים התורה מوطב, ואם לאו שם תהא קבורתכם. אמר רב אחא בר יעקב מכאן מודעא הרבה לאורייתא [שאמם יזמין לדין למה לא קיימת מה שקבלתם עליהם, יש להם תשובה שקבלוה באונס]. אמר רבה אף על פי כן הדור קבלוה בימי אחשורוש [מאהבת הנס שנעשה להם], דכתיב (אסתר ט-כ) קיימו וקיבלו היהודים, קיימו מה שקיבלו כבר ע"ב. וביאר במהרש"א, דקיימו וקיבלו לפי פשטיה דקאי אמגילה, הויליה ליה למכתב קבלו וקיימו, דקבלה ודאי קדמה לקוימה, אבל אי קאי אהורהathi שפיר, דהתורה כבר קבלוה מעיקרה בהר סיני, וכעת קיימו אותה הקבלה שקיבלו מכבר ע"ב.

ויש להויטף עוד, כי בקבלה התורה אמרו ישראל כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע (שםות כד-ז), הקדימו נעשה לנשמע, לשון שמלאכי השרת משתמשים בו (שבת פח). על כן כאשר שוב קבלו אותה בשמחה, הקדימו שוב קיימו קודם וקיבלו. גם קיימו וקיבלו, הכתיב היא יקוב' בלשון יחיד, כי במתן תורה נאמר ויחן שם ישראל נגד ההר (שם יט-ב), וברשי"י כאיש אחד בלב אחד ע"ב. הרי כי לקבלה התורה הוצרכו ישראל להתאחד מתחילה להיות כאיש אחד, על כן כשקיבלו שוב בשמחה, נאמר גם כן לשון יחיד קיימו וקיבלו, כאיש אחד בלב אחד.

וזהנה בגמרא (פטחים טח): פליגי ביום טוב אי צריכה סעודה, לדעת רבוי יהושע חלקחו, חציו לה' וחציו לכם, ולදעת רבוי אליעזר או כולו לה' או כולו לכם. אמר רבוי אלעוז הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם [שים שמח בז במאכל ומשתה], Mai טעמא, يوم שנייתה בו תורה הוא להראות שנוח ומקובל יום זה לישראל שנייתה תורה בו]. אמר רב יוסף הכל מודים בפורים דבעינן נמי לכם, Mai טעמא, ימי משתה ושמחה כתיב בהה ע"ב. ומעטה בימי הפורים, חז' מהנט של פורים, הוא גם כן يوم מועד של קבלת התורה, דהדר קבלוה בשמחה בימי אחשורוש, וזה מחיב גם כן משתה ושמחה. ויש במשתה של פורים שני עניינים, שמחת הנס של פורים, ושמחת קבלת התורה. ומעטה יחסר לנו בסעודה זו הפרשומי ניסא של פורים, כי אמרו שהימי שמחה היא בשבייל קבלת התורה.

הווצרך לאבני אפוד ולא מקודם לכך, כי התרמידו עד אז. וזהו מופת על קדושת הבגדים שיתרמידו זמן ארוך ת'פ שנים, כדיכטיב (מלכים א-ו) וכי בשמוניהם שנה וארבעה מאות שנה לצאת בני ישראל מארץ מצרים וגוי, ובין הבית לה' ע"ב.

ובזה היה נראה לבאר מסורת פרשנתנו, ב' פעמיים והלבשתם, והלבשתם כתנות (כט-ח), והפשיט את אהרן את בגדי והלבשתם את אלעזר בנו (במדבר כ-כ), עיין בבעל הטורים. ונראה כי נס זה שלא בל' בגדיים היה ארבעים שנה במדבר אצל כל אחד ואחד מישראל, כמו שנאמר (דברים ח-ח) שמלאן לא בלהה מעלייך גוי זה ארבעים שנה. אך בגדי כהונה שעשו חכמי לך, ניתוסף קדושה יתרה על בגדים הללו שלא בל' עוד ת'מ שנה, ודור אחר דור לבשו הבנים בגדי אבותיהם. וזה נרמז בהמסורת, והלבשתם כתנות, שלבישו הבגדים עוד ת'מ שנה, והלבש-תם. כמו שהוא באחרון שהפשיטו בגדי אהרן ניתנו לאלעזר בנו, כן היה גם אחר זה דור אחר דור, שלבשו הבנים ובני בני בגדי אבותיהם, שלא בל'.

ובאמת לפי דרכו היה מקום לומר עוד יותר, שבגדים הללו שעשו חכמי לך באותיות שנבראו בהם שמים וארץ, לא בל' לעולם, ונשארו קיימים לעולמי עד. וכןמו שנאמר על המשכן, עצי שטים עומדים (כו-ט), שעומדים לעולם ולעוולמי עולמים (סוכה מה), כמו כן הבגדים כהונה שנעשו או עומדים לעולמי עד ולא בל'. וכןמו שאמרו (סוטה ט). דוד ומשה לא שלו שונאיםם במעשה ידים, ומשנבנה מקדש ראשון נגנו אהל מועד קרטיסו קרשיו בריחיו ועמדו וארנו ע"ב. כמו כן נשארו קיימים הבגדים כהונה הללו לעולם. וכך אמר הכתוב (ויקיר-בב) כל מקום שנאמר 'לי' לעולמי 'לי', דאיתא במדרש (ויקיר-בב) גם בגדי הכהונה הללו של בצלאל נשארו לעולמי עולמים. וזה דוגמת המשכן שנאמר ועשו 'לי' מקדש (כה-ח), שהמשכן נגנו ועומד לעולמי עולמים.

*

אך אכן צרייר ביאור, הלא בגדי כהונה צריכין להיות מכובן לקומתו של הכהן, לא קצרים ולא ארוכים אלא במדתו. ואיך ילבשו הכהנים דור אחר דור, אותן הבגדים שעשו בצלאל לקומתו של אהרן ובנוו. אך בתפארת יהונתן הקשה זאת גם לגבי אהרן עצמו, דהא מבואר בילקוט תהילים תשען אהבת צדק ותשנא רשע על כן משחר אלקיהם אלקיך שמן שנון מוחבירך (מה-ח), שמכיוון ששם המשחה היה יורד עליו, אם היה קצר היה מאיריך, אם היה שוחר היה מתלבן וכו', שהיה נאה וניכר מכל אחיו שנאמר (ויקרא כא-ו) והכהן הגדול מאחיו ע"ב. ואם כן בשעשוע הבגדים

לפניו יש שמחה במאה שהדר קבלוה. אבל מי שקיים מצות ה' הוא לעול על צוארו, אין שמח במאה שהדר קבלוה, וטוב לו יותר להיות איינו מצווה ועובד, שהוא קרוב לשכר ורחוק מהפסד, שמקבל שכר על מצותיו, ואין לו עונש על חטאיו. ורק מי שהוא טוב לב, שתורתו היא חי נפשו, מקיים משתה תמיד, גם באדר ראשון, שהוא שמח על מה שהדר קבלוה ביום אחזורו.

*

ונחזר להבדי כהונה, שניצטו החכמי לך, ועשו את בגדי אהרן לקדשו לכהנו לי, דאיתא בגמרא (זבחים יז:) וחגרת אותם אבנט אהרן ובנוו גוי, והיתה להם כהונה לחוקת עולם (כט-ט), בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם, אין בגדיים עליהם אין כהונתם עליהם [כהונתן תלואה בגדייהן, ואי לא, והוא להו זרים, ובזור אשכחן דמחיל עבודה] ע"ב. ואם כן יש בקדושת כהונה שתי דרגות, חדא, שימושה שנולד הוא קדוש בקדושתו של אהרן שלא לטמאות למת, ולגבי פסולין נישואין, וקדשתו וכו', אבל עדין הוא זר לגבי עבודה בבית המקדש לשרת לפני ה'. שנית, שכאשר בגדי כהונה עליו או מתעה הכהן הלבשו, להקריא שם כהן גם לגבי עבודה, ובזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם. ועל זה אמר ה', ועשו את בגדי אהרן לקדשו לכהנו לי, כי לגבי עבודה עדין הוא זר, ורק בגדי כהונה הללו יתקדש להיות כהן גם לגבי עבודה לשרת לפני ה'.

ומעתה כיון שבגדים הללו יש בהם כח עצום, להמשיך קדושת כהונה על הלבוש אותם, על כרחך שהבגדים עצם צריכין שתהא בהם קדושה רבה, שיוכלו להיות טופח על מנת להטפיח, שקדושת הבגדים ימשיכו קדושה על הכהן. וכך לא היה די ליקח אומנין טובים המצוינים בעשיית בגדים, אלא אתה תדבר אל כל חכמיLB אשר מלאתיו רוח חכמה, עד שיודיע היה בצלאל לצוף האותיות שבהם נבראו שמים וארץ, שנעשו הבגדים בשמות קדושות בחכמת אלקות נפלאה, להיות הבגדים בעצם מתחלה בגדי קודש, וזה כאשר ילבשם הכהן יתקדש בהם לכהן לי.

*

וזה בתפארת יהונתן העיר, הלא לאו בכל דור מצויים אנשים כאלה אשר רוח אלקיהם בהם בצלאל וטיעתו, ואם כן לאחר כמה מאות שנה כשיתריך הכהן לבגדי כהונה, מי יעשנו, הלא אנשים כאלה אבדו. וצריך להיות כי בגדי כהונה שנעשו אז לא בל', רק התרמידו עד שלמה שהוא התחכם גם כן בחכמה. ולכך אמרו חז"ל (עיין גיטין סה). שלמה

ריש פ' פקודיו לגבי התרפה שתיקנו אנשי כניסה הגדולה בכוונות נועלות שפועלות שהתרפות יعلاה מעלה, וanno שאין יודעים לכינוי מתחפלים על דעתם ע"ב.

ובישמה משה (פ' חק) כתב לבאר, ויקחו אליך פרה אדومة (במדבר יט-ב), דינה בכל המצאות יש תיקונים, וכל התקונים הם על ידי הכוונות, ולפי זה עלה על הדעת שאוטם אשר אין יודעים לכזין אינם פועלים ח'ו בעשיית המצאות. אך מחסיד הש"ת שם אחד עושה מצואה כראוי, עשה סולם לכל העושים מצואה זו שייעלו בסולם הזה או אף שאין אתם יודע עד מה, רק שייעשו לשמה. וזה העושה בכוונה הרואה, נחשב לו כאילו הוא העושה מצואה, לפי שוכות הרבים תלוי בו. ועל דרך זה כל תפلتינו על דעת כוונת אנשי הכנסת הגודלה, ואמרית תהלים על דעת כוונת דוד המלך ע"ה, ובכן אנו מתחפלין שיהא נחשב כאילו אמרם דוד המלך בעצמו, והזהיקש על זה בכל המצאות. ואם כן מפני שימוש זכה להתגלות הטעם של הפרה, ופרה הראשונה שמשת בכוונתו, והוא סולם לכל הਪירות שיהיו, על כן אמר ויקחו אליך, היינו על ידך היא הלקיחה, משומך דלק אני מגלה טעםها. ובכל הਪירות יישו על כוונת פרה זו ע"ב.

ונטעם הדברים שלבש אחשורוש בגדי כהונה, יש לומר כי בהיות שבסמכתה זו הייתה הוללות מופלגת בעבירות שונות, וכמאמרים (מגילה יב) עובדי כוכבים שאוכלין ושותין אין מתחילין אלא בדברי תפנות, וכן בסעודהו של אותו רושע וכו', עד שאמר להביא את ושתי וכו' ע"ש. והרי אמרו (ובחמים פה) למה נסוכה פרשת בגדי כהונה לפרשת קרבנות, לומר לך מה קרבנות מכפרין אף בגדי כהונה מכפרין ע"ש. על כן חשב שבגדים הללו יכפרו על כל התועבות שייעשו בהמשתה. אمنם טעה כי הכפירה היא רק כאשר לובש כהן אותם בשעת העבודה, ובצירוף עם תשובה (חוש' סנהדרין ל: ד"ה מיום), ועל כן בסופו של אותו משטה נענש ואבד את המלכה ושתי.

ואולי יש לומר, דבריו שאמרו (יומא ז:) דרבנן שמעון צין מרצה על עון טומאה, גם כשאין הכהן לבוש בו, אלא תלי בستיבתא ע"ש. בן עצם הבגדי כהונה יש בהם כח כפירה, גם כאשר תלי בסטיבתא. וכך מה שנتابאר הרי יתכן שבגדי כהונה של בצלאל וחכמי לב נשארו לעולמי עולםים, אם בן יש כח כפירה לכל ישראל לעולמי עד על ידי הבגדי כהונה הלו, בצירוף עם תשובה.

לאחרן, היה אפשר לכוין מדרתו, שהרי يتגדל אחר כך על ידי שמן המשחה. וצריכין לומר דבריו דכיוון דגם הבגדים נמשחים, גם הם הגדילו למדתו של הכהן, וזהו לבבו ולתפארת', כי ה' פועל במוות מופלא ע"ב.

ולפי זה יש לומר דכח זה נשאר בהבדgi כהונה שעשה בצלאל, אשר כל מי שהיה לובש אותם, נעשו הבדדים כמדת אותו כהן. ואל תתמהה, כי מצינו כאן במדבר, אשר שמלתך לא בלהה מעליך (דברים ח-ז), וברש"י ואף קטניהם כמו שהיו גדלים היה גדול ללבושן עמהן ע"ב. והיינו שהבדג שלبس בהיותו תינוק בן יומו היה מתגדל יותר יום לפি קומתו. וכמו כן יתכן שיתקנו הבדדים, כמו שמצינו בדור המלך דכתייב בה (שמואל א-ז-ח) וילבש שאלה את דוד מדיוז. וברש"י נהפכו להיות כמדת דוד משנמשח בשמן השמחה, אף שהיו של שאל שהיה גבוח מכל העם משכמו ומעלה ע"ש. ואם כן מכל שכן בבדgi כהונה שנעשו באותוiot שנבראו בהם שמים וארץ, בודאי יתכן שהיה בהם כח זה, להיות תמיד כמדתו של הלובש אותם. וזהו כפל הלשון 'לכבוד ולתפארת', כי חוץ ממה שהבדדים הללו כיבדו את אהרן בבדgi מלכות, יש בהם תפארת מצד הנשים שהיו בהם, שלא בלו בדרךן של בגדים, וגם נשתנו תמיד כמדתו של הלובש אותם.

ומעתה מובן שפיר איך המלך אחשורוש הלביש עצמו
בבגדי כהונה מיושנים של מאה שנה, וגם לא
נעשו לפि מחדתו של המלך, ואיזה כבוד מלכות היא לבוש
בגד כזה. אך לפि מה שנתבאר בגדים הללו שנעשו על ידי
החכמי לב, היו תמיד כחדשים שלא בלו, ומתאים תמיד
לפי ממדתו וקומו של הלבוש אותם, ובזה הראה אחשורוש
את יקר 'תפארת' גודלותו, הבגדי כהונה שהיה בהם תפארת
מצד הנשים שנעשו בהם.

אמגַם לפי פשוטן של הדברים היה נראה, כי הגם שלעשית הbegדי קודש של כהונה, שימושיכו קדושת הכהונה על הכהן שיוכל לעבד את העובדה, ולא יזהא זר, נוצרכו חכמי לב אשר מלאתו רוח חכמה, לכזין בהםן אותיות שנבראו בהם שמים ואڑן, היינו רק בפעם הראשונית שנעשו הbegדים. אבל הבאים אחריהם די להם לעשווים על דעת וכוונות החכמי לב הראשונים שעשו את הbegדים, ובזה יוכל גם הם להמשיך קדושת הbegדים. וכן דאיתא בספרה "ק" עיין ריש הקדמת סידור היעב"ץ, ובספר בעל שם טוב

טלפון: 03-942-2151 • דואיל: MechonMMVieen@gmail.com • מילויים: מילויים יפה יפה ומיידי